

השוותפין שיש להן חצר צשופות וצחי שני חצירות ששנו חכמים לפני הצ
בצחצר: באמצע. זה נותן מחלקו חצי מקום עו
גזית בפסיץ מפרש צגמרל: הכל במנהג חב
צגויל יצנו צגויל ואין חצירו יכול לומר

השוותפין שיש להן חצר צשופופ וצחי שניהן פחופין לחופו. וכל חצירות ששנו חכמים לפני הצחים הן רוב ששמישן צחצח: באמצע. זה נותן מחלקו חצי מקום עובי הכותל וכן זה: גייל גיזית כפיסין מפרש בגמרא: הכל כמנהג המדינה אם מנהג לבנות בגייל יבנו בגייל ואין צבירו יכול לומר

השופט פתוחין לחוכו. וכל
זוהי הן ורוב חשמישן
הכותל וכן זה: גייל
האם מנהג לבנות

השותפין. כולה מויקין ח
(ב"ק דף קג.)
חדא מסכתא צריך לפרש לממ
דדייק תלמודא צריש מס' ש

כולה נזיקין חדא מסכתא היא כ
(ב"ק 77 קג.) ובפ"ק דע"ז (מ
צריך לפרש למה נשנית מסכתא ז
דא בריש מס' שבועות (77 ב:) מכ
מ"ש דקתני

כולה נזיקין חלה מסכתא היא כדאמרין בהגוזל קמא (ב"ק דף קכ.) ובפ"ק דע"ז (דף יז.) ואפי' לא הוי צריך לפרש למה נשנית מסכתא זו אחרי צ"מ כדאשכחן דא ברבי מר' שזועות (דף כג.) מכדי חנא ממכות קסליק מ"ש דקסני שזועות וכן בכמה

לעשות מחיצה בחצר בונים את הכותל
ע מקום שנהגו לבנות גויל גזית כפסיסין⁽⁶⁾
בונים הכל כמנהג המדינה בגויל⁷ זה
שלשה טפחים וזה נותן שלשה טפחים
וזה נותן טפחיים ומחצה וזה נותן טפחיים
ה כפסיסין זה נותן טפחיים וזה נותן
ס בלביני זה נותן טפח ומחצה וזה נותן
ומחצה לפיכך אם נפל הכותל המקום
ים של שניהם וכן בניה מקום שנהגו
מחיבין אותו אבל בבקעה מקום שנהגו
לגדור אין מחיבין אותו אלא אם רצה כונס
שלו ובונה ועושה חזית מבחוץ לפיכך אם
וכותל המקום והאבנים שלו ואם עשו
שניהם בונים את הכותל באמצע ועושים
מכאן ומכאן לפיכך אם נפל הכותל המקום
ים של שניהם: גמ' סברוה מאי מחיצה
כדתנן [ג' תוס' (כדעתני)] מחיצת הכרם
זה אומרין לו גדור נפרצה אומרין לו גדור

כדי עצודת הכרס דזהכי הוי כלאים. חזרה ונפרעה אומ' לו גדור¹:

דלעל (צ"מ דף קטז): הדינה והעלייה של
שנים שנפלו חולקים בעצם וכו' וקרי
הם להם הם בגמ' שותפין וקחתי נמי (שם)
דף קסז: שתי גנות זו ע"ג זו וירק
ביניהם דהוי ענין שותפות:

בפיסין. מפרש בגמ' ארחי. וקשה לר"י והכתיב (הבקוק ב יא) יכפים מעץ יענה משמע שהוא של עץ. ואור"י דשמא היו מניחין עלים מלמעלה ומלמטה:

בגויל זה נותן ג' טפחים כו'. והא דלא קאמ' בגויל ו' טפחים משום דלא נטעי למימר ו' טפחים לכל אחד.

וא"ת אחאי אינטריך למיתני מדת גויל וגזית כיון דחנ' הכל כמנהג המדינה כמו שנהגו כן יעשו. וי"ל דאם נהגו יותר מו' בגויל לא יעשו וכן כולם אלא כשיעור המפורש ומיהו אם גהגו לעשות פחות מו' יעשו דאפילו

דמפרש בגמרא. וא"ת ומאי צעי בגמ'

מכלן אפילו הכגו מנהג הדיוט הוא
ול הכולל וכו'. פ' לפי שזויות הכולל
לזה וללשונא בחרתא משום היוק רחב.
חד מייביה כיון דאין חזית לא לה ולא
הא חרין לשמות חזית טאן פיול לרשות
(פס דף ע"ט) וליחזי ברשר' דמאן קיימא
ד מן גולד הספק אכל הא מועיקרא
ל' לאו מהכא הטעם לזכר שחולקין כיון
ד אמרין המאן לא דלמי גבר כמו דא
י"י דהיינו הך דפריך בגמרא פשיטא
שחולקין בשוה ואפילו נפל לרשותא דחד
מחו דסימא כיון דשהו ברשותו הרבה
ירינ ברית הבית והעלייה שותפין לא
דמי לגודרות דאין להם חזקה ולקמן דף
הס' היה לעשות לא מהימן לומר שהוא
סהיה עושה עמו אכל בנקעה אס' אסו
ה' כותל לעולם פשיטא שחולקין אסו

לִקְטָנוּ וְדִיּוּרֵי־הָאֵלֶּה הֵם הָאֵלֶּה דְּמַשְׁנֵי
וְדֹא אִירִי' דְּבִפְתָּקָא קִמָּא דְנִדְרֵי' (דף יא.)
וְאִמְרוּר' ר"ת שְׂאִינָה מַשְׁנֵה בְּשׁוּם מִקְּדוּשָׁה.
וְשֵׁם שְׂפִיר דְּמַשְׁנֵה ר' מ' הֵיא וְאִמְרוּר'
מִצְבִּיר' (דף יא.) וְחֵיב בְּאֲחֵרֵי הָאֵלֶּה הֵם
וְהֵם פִּירוּשׁ לְבִנְעָל הַכֹּהֵן דְּהוּא' ר"ה הַמְזִיק
וְסִי דְלֹאמַר לִקְטָנוּ (דף יב.) עַל הַנִּזְק
מִ' לְגִדּוּר וְלֹא קִסְנִי חֵיב לְגִדּוּר לְפִי
וְגִדּוּר דְלֹא פֶּסַח עֵינֵי כַּשְׁפֹּרֶת אֲרִיךְ
לְהַתְרוּם לְכָל שַׁעַר אֲלֵה שְׂמֹנֶה סָגִי בְּצִיר
וְכִן מַשְׁהִיךְ בְּנִפְלֵאָה לְרִשְׁוֹנָה בְּתוֹרָה
(דף יג.) וְכִפְרָא בְּמֵה נִפְלֵאָה (נֶמֶט דף יד.)

שינוי נוסחאות
(ב) בדפוס פירור
קפסין
הסבינה, ועי' חוס'
ואהל
(דק"ס)
משה:
(ג) צכמ"ל ל' לימא
פחות ממאן בל'
המרינות המנהג כמו
שהנהג (והנהג של)
ע"י
הסופר
לפנינו, ועי'
מור"ס:
(א) "כדפירש
קטורנס" לימא
צכמה"ל
אני ברש"י שם ע'
שני שלמה, אהל
ראה
מילואים
שהנהג שני לפקק
מחזיקה זו:

ודפנא לימא לאמריי מנהב כל התקומות כמו שנהג^(א), ונראה ל^ב
ומוכיח מכאן דיש מנהגים שאין לסמוך עליהם אפילו היבא דקמיה
בעל כרחם או משום דהקנו זה לזה לעשות גודא ללישנא קמא וכגון
ו"ואת" ומאי איריא משום דבזוין את הכותל בעל כרחם בלאו הכי נמי
לזה כדסרינן בגמרא גבי בקעה לא עשה חיות לא לזה ולא לזה ואי
אחא ויחמר עלי הוא והא דלמרינן בהשואל (ב"מ ד' פ.) גבי מחליף
ליהוי אידך המזיא מחצירו בעור הדראי היינו משום דמתחמת
גולד פסקא ויהי אידך לתמוך עליו דסבולת קים ליה חולקין
לדיכא הכא חזקה לזה וכן מזה הילכץ פסוקי דנפול לרשאות דהם
אומר של אבותי (לקמן ד' נד.) הם הוא לדיכא דררא דממונא אבל
כדפירש בקונטרס^(א) דאפילו לא פסקא לן דינא דמגניתינן שמתחיל
מייניהו דמכוחם גבי בקעה ומשני לא לריכא דנפל לרשאות דהם מי
היימניה עשהה כולה מירו לוי עמי זמר ממך לקחמים והיא נאמ'
קפדי אהדי הכא מיירי דשהו יותר מכדי רגילות דאטו משום דש'
(ז' ל' פ' שצין ידוע ביד מהם אבל הכא לא היה לו להשהותם כל כך
עשה הכל דמיון במקום עדים הוא דאין פסדי שלא עשהה אלא כדי
הרבה נאמן וומר שעשהה בצמיו דאי צמי אומר לקחמים ממך ונאמ'
ואיירי דנקי

סברוה מאי מצינא גורא. אע"ג ללבוש קאי קאמ' סברוה לפי ש' ולבוש מי הלה וכן פוסק ר"מ ואבד דנקט כהאי לישנא לישנא חיבא סברוה אע"ג ללבוש קאי ומוסיק הכי: **כדתניא** מצינא חיבא ווא"מ א"כ היכי פסיק מיניה בהנזיל קאמ' (מ"ק דף ק. וס) דר"מ דין ר"מ דמשמע ליה לא עמיהא הכ"מ מנח מצינא דלכאלי דל"מ דל"מ סתם משנה היא הילכך הכ"מ קידש דקמתי קידש רבי מאיר היא ו' דארבע אמות שאמרו להרוקח הוא בשביל עבודת הכהם כדלמרי' להרוקח את עמו האמר רבי אשי לקמן (ס"ה דף) מודה ר' יוסי בביר' ששניק' להסרות זו ואם לא התירו זו לגרור איני חייב באחריותו ולה' ומהאחרון שאינו סבור להיות חייב לגרור כל שעה [שנפצה] ונפלה וימתינו ויחזיקו רביך להסרות זו ואמר: (ס"ה דף) מודה ר' יוסי בלשון משה שהוסק בפנינו שיה' רשון ונשפירין לאסור ומאן לרשון?

נוטה הדפוס (א) גיל ובב"א (א) בגויל
 ב. אומר (וכן בסמוך) ג. נוסף אע"פ שהוחזק יותר מחבירו וכגון שנפל הכותל בחלקו כדמפרש בגמ'
 ו. אומר, גיל בסמוך (תבוסה) ז. לגדר ח. פירכא ט. בשום מקום (וא"כ) ובגילוי (ג"א וא"ל) י. נוסף
 יא. נוסף (ה"ל) יב. אומר ובב"א (ב) הווא יג. ורמאינשוה ראשונה
 [את]

מקור הנוסח

מבוא

דפוסים הישנים

ד"פ. דפוס פיורו הינו הדפוס הראשון (דפוס) של התלמוד. ד"ו. דפוס ונציא היתה הדפוס השניה, שהעתיקה מד"פ ושיינה כמה דברים ככה"נ ע"פ כתבי יד שבידם. כל ההדפסות שאחריה נמשכו ממנה עד ימינו.

דפוס לובלין של"ו (ד"ל)

למסכת ב"ב מדפיס לובלין השיגו כת"י (עד דף צ') גמ' רש"י ותוס' ותיקנו כמה דברים ע"פ. הב"ח בהגהותיו השתמש בדפוס זו.

רש"י שעל הרי"ף

יש ג' חיבורים של רש"י שבריי"ף: א' הנדפס והידוע, והוא לר' ישראל זוסלין. אנו כינוהו "רש"י שבריי"ף" סתם. ב' רש"י ריי"ף כת"י לונדון (רש"י ל') שהוא ליקוט פ' רש"י נכתב ע"ג הרי"ף. ג' רש"י ריי"ף כת"י מנטובה (רש"י מ') שהוא פ' על הרי"ף עם ציטוטים מרש"י. כל החיבורים האלו מעובדים וקשה לסמוך עליהם לבדם.

תוס' אלפס (תו"א)

הוא חיבור התוס' שעל הרי"ף כמתכונת רש"י שבריי"ף מאותו מחבר (ר"י זוסלין). הוא גם מעובד מתוס' הנדפסים כנ"ל.

כתבי היד של תוס'

כת"י לונדון (ל') ופרמה (פ') ברור שהועתקו ממקור אחד (לרוב טעותים משותפים שלהם). אמנם נראה שהם (או העותק שהעתיקו ממנה) השתמשו בכת"י אחרים.

דברים שתוקנו בפנים בלי להעיר כלל: מספרים (ג') "ל"שלה"ה, דברים פשוטים מן הצענוור ("עכו"ם" ל"גור" או "גמ" ל"תלמוד"), בתוס' "אמר" ל"אמרינן" וכדו'.

סופי דיבור ונקודה המפריד בין גמרא לפ' ברש"י

מכיון שאין ב"כ כת"י של פירש"י, והם לא מדויקים בסופי דיבור, הרשינו לעצמנו לבחור בכל דפוס או כת"י בלי להעיר, ולעיתים עשינו כן מסברא. כמובן, הנקודה בדפוסים האחרונים המפריד בין גמרא לפ' מידי המדפיסים יצאו, אמנם מצינו דכוותה בכת"י ובר"כ הדפסנוה אם מצינו מקור (ולפעמים מסברא).

דף ב.

גמרא. כת"י: פנינן, דומא, פד"ס, אשקוריאל, כת"י גניזה (Rab. 2351(32), חמבורג, פלארענץ

בגויל זה נותן. כ"ה בכל הכת"י וכמו שהוא בכולן. בדפוסים גויל והב"ח (א) הגיה כלפינו ע"פ ד"ל. ואם עשו מדעת שניהן. כ"ה בכל הכת"י. בדפוסים אש. ברתנן. ע"פ כמה כת"י (מ' ה' ר' ג'), וכ"ג רש"י ועוד (ע"י ח' הרמב"ן ולקמן בנוסח רש"י). בדפוס דתנן והגיה המהרש"ל ברתנן, ובדפוס קראקא ואילך ברתנא ע"פ תוס'. גם שאר הכת"י הוגהו כאן ע"פ התוס' (או מפרשים אחרים) שכן לקמן (ג.) כולם גורסים ברתנן.

רש"י. כת"י: חמבורג, פריס (על המשנה)

ד"ה גויל גוית כפיסין. ע"פ רש"י ל' ומ'. בדפוס נוסף כו', ובכת"י ה' פולן ונראה שנפתח מ"כו" בטעות, וברש"י שבריי"ף פולח, ונראה שהוגה כנ"ל. בכת"י פ' לבנים, והוא בודאי הגהה. בדפוסים נוסף חבל, וזה ודאי אינו לשון רש"י. ד"ה חבל. יבנו בגויל ואין. כ"ה בדפוס וכתה"י. בדפוסים ורש"י שבריי"ף ורש"י מ' אין. בא"י. יכול לומר לו. ע"פ דפוס כת"י פ' ורש"י ל' ובדפוסים ורש"י שבריי"ף ורש"י מ' ליתא. ונראה שנשמט מחמת הדומות וכדו'. ד"ה לפינך. לאחר שנים מבובות. ע"פ דפוס כתה"י רש"י ל' ור"י קרקווא. בדפוסים ורש"י שבריי"ף רבים. הכותל נבנה בחלקי בולן. ע"פ כתה"י וכ"מ מר"י קרקווא, וכן הלשון יפה. בדפוסים ג' רש"י שבריי"ף כל הכותל נבנה בחלקי. בדפוסים (מד"ו ואילך) נוסף בסוף הדיבור אע"פ שהוחזק יותר מחבירו וזקנו שנפל הכותל בחלקו בדמפרש בגמ', וליתא בדפוס וכתה"י. ד"ה אבל בקעה. כ"ה בכתה"י. בדפוסים בקעה, ונראה שהוגה להחליט עם לשון הגמ', בעוד שכוונת רש"י לפרש המילה ולא דק.

אומרי לו גורו (שני הפעמים). ע"פ כת"י ה' וראשונים, וקא אב"ד. בשאר כתה"י (מלבד פ') בקיצור (או' או אומ'). בדפוסים ופ' אומר, וראה לקמן בנוסח רש"י ותוס'. נפרצה (השנייה). ע"פ דפוס וכמה כת"י (מ' ה' פ' ג'), וכ"ה לקמן ג' א' (בכל הכת"י הגורסים קטע זו מלבד א') ובב"ק ק' ב'. בר"ו הגיהו חזרה ונפרצה ע"פ רש"י (וכ"ה בגליון מ' ופר'), אבל ברש"י פירוש הוא שפירש על נפרצה חזרה וכו' (דק"ס). אולם הג' חזרה ונפרצה א' כבר בס' הישר לר"ת ועוד, וע"ע בנוסח רש"י. (בכת"י אס' נפלה, וי"ג [רמב"ם ועוד] גדרה ונפרצה.)

ד"ה במקום שנחנו. בגמ' פריז. כ"ה בדפוס וכת"י ה' (פ' חסר). בדפוסים מפרש. ד"ה ועושים. עשאנו. כ"ה בדפוס וכתה"י. בדפוסים עשאווה. ד"ה ברתנן. בדפוסים הוקף וצוין על הגליון [צ"ל ברתנא] ע"פ התוס', אמנם כבר העידו הראשונים (ע"י רמב"ן) שג' רש"י ברתנן, וכ"ג רגמיה, וע"י לעיל בנוסח הגמ'. ד"ה מחיצת הכרם. שדה לבן. כ"ה בדפוס וכת"י ה'. בדפוסים חלבן. ד"ה אומ' לו (וכן בסמוך). כ"ה בדפוס וכת"י ה' (והוא קיצור תיבת אומרי). בדפוסים אומר, וע"י בנוסח הגמ'. אומ' לו בבב. כ"ה בדפוס וכת"י ה'. בדפוסים לגזור, וע"י בנימוקי הגר"ב שנתקשה מה בא רש"י להשמיענו, ונדחק לתרץ, עיי"ש. ולפי"ז י"ל בבאור כוונת רש"י ב' אופנים: או שבא לקבוע דגרסינן פסקה זו (ולא כבכת"י א' שנשמט מחמת הדומות, וע"י תוס'), ויותר נראה ש"חזרה ונפרצה הוא פ' ולא מן הגמ' כמו שהבאנו לעיל (כך פ' בדק"ס). וברמב"ן כ' דנפרצה כו' שני פעמים היא גירסת רש"י (ושם לא העתיק "חזרה ו"):

תוס'
ד"ה השותפין. אחרי ב"מ. כ"ה בכת"י ל' (בפ' אח'). ברפוסים אחר.
ממכות קטליק. ע"פ בכת"י. ברפוסים שלי.
דבתני מסכת. כ"ה בכת"י. ברפוסים בתרי.
מסכתני. כ"ה ברפוד' וכת"י פ'. ברפוסים ול' **מסכתות.**
ופעמים **היה שונה.** כ"ה בכת"י. ברפוסים שנה.
אבאי פירקא. כ"ה ברפוד' וכת"י פ' (בגליון), גוף הכת"י אינו ברור. כל' **אחיא.** ברפוסים אחר.
של **שנים.** כ"ה בכת"י פ'. ברפוד' ול' **שנים** (וברפוסים מאוחרים ב').
ד"ה בגויל. ו' **טפחים.** כ"ה בכת"י. ברפוסים ליתא.
כיון **רתני.** כ"ה ברפוד' וכת"י פ', ובל' **דתנא.** ברפוסים דתני.
לא **יעשו,** פחות מו' **יעשו,** בהוצא ודפנא **יעשו.** כ"ה בכת"י ל' (וכנ' הוגה ע"פ כת"י אחר) ותוס' אלפס. ברפוסים ופ' **יעשה.**
מנהג כל המקומות. כ"ה בכת"י. ברפוסים **מנהג.**
היכא **דתני.** כ"ה בכת"י פ'. כל' דתנא (ובר' דתני). ברפוסים ותוס' אלפס דתני.
ד"ה לפיכך. **שידע** לנו **זכורים.** ע"פ כת"י (ווסם תיבת "לנו" ליתא), ובתוס' אלפס "זכגון שזכורין וידוע". ברפוסים דידוע לנו וזכורים.
את הכותל. כ"ה בכת"י. ברפוסים ליתא.
וא' הו' דהאין. כ"ה בכת"י. ברפוסים הוה.
שלי הוה. כ"ה בכת"י. ברפוסים שלו חן.
וליתוי **בשני.** כ"ה בכת"י פ' (בל' ליתא כלל). ברפוסים ברשות.
ממון המוטל בספק חולקין. ע"פ כת"י ותוס' אלפס. ברפוסים נוסף **הא מודר.**
ואפילו נפל. כ"ה בכת"י פ' (בל' **נפלה**). ברפוסים **דנפל.**
דחד מיניהו **כו'.** כ"ה בכת"י. ברפוסים ליתא.
שעשא כולה. כ"ה בכת"י ל' (ובפ' **שעשא**). ברפוסים **שעשאה.**

ממך **למכתם.** כ"ה ברפוד' וכת"י ל' (בפ' **לקחתי**). בר' מאוחרים **לקחתי.**
לא היה לו **להשתותם.** כ"ה ברפוד' וכת"י. ברפוסים **להשתותו.**
אם שהו הרבה. כ"ה בכת"י פ' (בל' כל המשפט חסר). ברפוסים נוסף **היה.**
לקחתם ממך. **לקחתם** כ"ה ברפוד', וברפוד' וכת"י פ' **לקחתיה.** ממך כ"ה בכת"י פ', וברפוסים ליתא.
ד"ה שברוה. **פירבני.** כ"ה בכת"י ל' וכן הגיה הרש"ש (בפ' **פירבני**). ברפוסים **פירבא.**
ודיחויא בעלמא. כ"ה בכת"י. ברפוסים ודיחוי.
ד"ה בדתניא. **נא"ת א"ב.** כ"ה ברפוד'. בכת"י וא"ת. ברפוד' (וא"ס) ובגליון [נ"א וא"ת].
דר"מ **דינן.** כ"ה בכת"י (ותוס'). ברפוסים **דינן.**
המסכת גפנו כו' של חבירו קידש. ברפוסים הוגה [את] גפנו כו' [חזין] קידש, ובכת"י כלפינו ולשון קלילא נקט.
ד"ה אומ'. לו גודר. כ"ה בכת"י, וכן בכל הדיבור בכת"י ורפוד'. ברפוסים **אומר,** ע"י נוסח הגמ'.
דהוא המזיק. כ"ה בכת"י ל' (בפ' **"דהוא המזיק"** ליתא כלל) וכן הגיה הב"ח (ב). ברפוסים **והוא.**
דאמר לקמן. ע"פ כת"י ל' (בפ' חסר המשפט). ברפוסים **דקאמר.**
מודת ו' יוסי. כ"ה בכת"י. ברפוסים **מודי.**
גיר' **דידיה.** כ"ה בכת"י. ברפוסים **דיליה.**
דאפ פעם שניה. כ"ה בכת"י. ברפוסים **אין.**
כל שעה [שנפרצת], כצ"ל ע"פ תוס' ב"ק וראשונים כאן.
ומראשון לראשון. כ"ה בכת"י ל'. בפ' **וראשון בטל** (וכ"ה **בטל** בל'), ואולי צ"ל וראשון **ראשון** בטל.
ברפוסים **ומראשונה ראשונה,** והגיה הרש"ש **דראשונה ראשונה.**

מילואים לשינויי נוסחאות

רש"י. **ד"ה השותפין.** **ובל** חצירות כו'. בכת"י פ' וד"ל **דבל,** אמנם בר"י קרקושא ושאר כת"י (ג') כלפינו, וכ"מ ממה שהשמיטו האו"ז ורש"י שבר"ף מ'וכל' עד סה"ד (דאי היה פסקה אחת לא היו משמיטים חציה, ויש לציין דבכת"י ה' הגורס כלפינו יש נקודה קודם 'וכל'), וכ"מ מהש"מ בשם גליון שביארה כענין בפנ"ע, עיי"ש.
תוס'. **ד"ה השותפין.** דהוי **ענין שותפות.** בכת"י ל' **בעניין שותפין:**
ד"ה בגויל. בגויל ו' טפחים. בכת"י נוסף **ומה צריך לכפול חלשון,** ובכת"י ל' ניכר העברת קולמוס עליו שלא מן הסופר.
ד"ה לפיכך. **ברפירש בקונטרס.** בכת"י ליתא, וא"ש תמיהת הפני שלמה שכפשוטו רש"י פ' אחרת. אמנם בתוס' אלפס אי' "ברפירש"י ז"ל". ועוד שבכת"י פ' נוסף בהמשך דאפילו **בפ"ה,** וכנ' אין כאן השמטה אלא שינוי סדר וגמגום, ומעתיק כת"י ל' (או מקורו) מחקו מפני שאינו מובן. אולם יתכן שנוסף בפ' ע"י שהיה בגליון ונכנס שלא במקומו, או דנמחק בל' ע"פ כת"י אחר: